

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 220

van **FREYA PERDAENS**

datum: 2 december 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Recyclage wegwerpluiers - Studie en onderzoek

Ongeveer 11% van ons huishoudelijk restafval bestaat uit luiers, incontinentiemateriaal en andere hygiënische producten. Op die manier belandt in Vlaanderen jaarlijks zo'n 100.000 ton luieraafval per jaar in de verbrandingsinstallaties, een volume dat in de komende jaren als gevolg van de toenemende vergrijzing nog kan stijgen. Het is dan ook geen verrassing dat deze Vlaamse Regering naar de stroom 'luiers en incontinentiemateriaal' kijkt als prioritaire stroom om Vlaanderen nog sterker uit te bouwen als recyclagehub.

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) heeft al enkele acties genomen om sterker te kunnen inzetten op de recyclage van luiers.

- Er werd al een studie gedaan naar de eco-efficiëntie van wegwerpluiers en herbruikbare luiers en welke van de twee de kleinste ecologische voetafdruk heeft. Die vraag bleek moeilijk tot een eenduidige conclusie te leiden. Ecologisch heeft zo'n studie wel een waardevolle insteek, maar ze geeft geen antwoord op consumentenvragen inzake functionaliteit en gebruiksgemak.
 - Er werd onderzoek gedaan naar recyclagemogelijkheden voor luiers. Het is sowieso al een moeilijk verhaal wegens de vele verschillende fracties in luiers, maar de grootste belemmering is wel de mogelijke aanwezigheid van medicijnresten en ziekteverwekkers en het risico op aansprakelijkheid. Toch worden in andere landen al luiers gerecycleerd, via verschillende processen:
 - I. Elsinga (Nederland): verkleint, vermengt en verhit luiers en verwerkt ze tot biogas, compost, kunstmest en kunststofrecyclaten.
 - II. Fater (Italië): eindproducten zijn hier gesteriliseerde kunststofrecyclaten voor de productie van flessendoppen, wasknijpers, luierbakken en schoolmeubilair.
 - III. Unicharm (Japan): staat nog in de kinderschoenen. Het beoogde doel is gebruikte luiers via ozonisatie en dehydratie te verwerken en terug in te zetten in de productie van nieuwe luiers.
 - De OVAM laat op dit moment een studie uitvoeren door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) om te komen tot einde-afvalcriteria.
 - Vergelijking van verschillende logistieke scenario's voor de inzameling van wegwerpluiers.
1. Op welke manier wordt in Vlaanderen onderzoek gedaan naar de recyclagemogelijkheden van wegwerpluiers?



**Vlaams
Parlement**

2. Op welke manier worden buitenlandse voorbeelden gebruikt als inspiratie bij dit denkproces en onderzoek?
3. Binnen welke timing kunnen de resultaten van de studie verwacht worden die VITO uitvoert naar einde-afvalcriteria voor luiers?
4. Wanneer zullen de resultaten er zijn van het onderzoek naar de verschillende logistieke scenario's voor de inzameling van wegwerpluiers?

ANTWOORD

op vraag nr. 220 van 2 december 2021

van **FREYA PERDAENS**

1. OVAM heeft in 2020-2021 drie onderzoeken uitbesteed om de recyclagemogelijkheid in Vlaanderen te onderzoeken. Bij elk van deze onderzoeken werden de relevante binnenlandse en buitenlandse actoren betrokken. Daarbij werden de tussentijdse en finale resultaten regelmatig voorgesteld aan de stuurgroepen en klankbordgroep.

Het eerste onderzoek had tot doel een legaal kader te creëren voor recyclage-installaties voor luiers om te kunnen garanderen dat de outputstromen van luierreyclage veilig kunnen ingezet worden in nieuwe producten. Hierop volgde een tweede onderzoek dat een analytisch kader heeft ontwikkeld om de outputstromen van luierreyclage te kunnen analyseren op aanwezigheid van pathogenen, medicijnen en hormonen. Deze twee eerste studies werden uitgevoerd door VITO. In het derde onderzoek, uitgevoerd door RDC Environment werden verschillende scenario's van selectieve inzameling voor luiers vergeleken, gebaseerd op een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA). Doel van deze studie is om een duidelijk beeld te krijgen van de impact op de maatschappij bij het invoeren van de selectieve inzameling van luieraafval met bestemming recyclage, via deze scenario's. Door het toevoegen van de impact op milieu- en sociaal vlak, gaat deze methode verder dan een gewone kosten-batenanalyse waar enkel financiële kosten en baten worden geanalyseerd. De studie levert ons input voor mogelijke beleidskeuzes met betrekking tot de selectieve inzameling van wegwerpluiers.

2. Bij elk onderzoek wordt er grondig gekeken naar buitenlandse voorbeelden en worden de nodige experts betrokken, bijvoorbeeld:
 - In kader van de huidige UPV luiers, heeft OVAM in 2018 een ketenwerkgroep opgestart om een duurzame/circulaire oplossing te zoeken voor luiers. Hierbij zijn alle betrokken partners vertegenwoordigd: Edana, de internationale federatie van non-woven producenten, Comeos, de lokale besturen, Centexbel en recyclage-experten uit binnen- en buitenland. Deze meetings werden ook telkens bijgewoond door de Nederlandse overheid en de luier-recyclagebedrijven uit Nederland en Italië.
 - De uitwerking van het legaal kader steunt op het legaal kader van de Italiaanse en Nederlandse overheid en wordt ook afgetoetst bij de bedrijven die nu al operationeel zijn. Het studiewerk van de Nederlandse en Italiaanse overheid is vervolgens verder uitgewerkt door ViTO, rekening houdend met de Vlaamse context en verfijnd na input van binnen- en buitenlandse stakeholders.
 - De analytische testen, uitgewerkt door VITO, zijn gedeeltelijk gebaseerd op procedures die ook Fater en Elsinga gebruiken. In samenspraak met een Nederlands analytisch labo, zijn deze procedures verder verfijnd en is de haalbaarheid afgetoetst in praktijk bij beide recyclagebedrijven die nu operationeel zijn in het buitenland.
 - De projectgroep achter de maatschappelijke kosten-batenanalyse voor de selectieve inzameling van luiers heeft onder andere naar Nederlandse en Schotse inzamelmodellen gekeken om data te verzamelen. Ook de Nederlandse overheid en professionele inzamelbedrijven hebben actief deelgenomen aan dit onderzoek en hebben hun input/ervaringen uit de praktijk gedeeld.

3. De studie einde-afvalcriteria van VITO is afgerond in januari 2021. Het daaraan gekoppeld analytisch kader zal definitief klaar zijn in januari 2022.
4. Deze studie zit in de eindfase en zal dus spoedig kunnen gepubliceerd worden.